

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر
گروه ریاضی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته
ریاضی محض ، گرایش توپولوژی

عنوان

حلقه‌ی توابع پیوسته‌ای که در بینهایت صفر
می‌شوند و ایدآل‌های مرتبط با آن

استادان راهنما

دکتر فریبرز آذرپناه و دکتر محمدعلی سیاوشی

پژوهشگر

هاشم هاشمی مقدم

۱۳۹۴

نام خانوادگی دانشجو: هاشمی مقدم نام: هاشم شماره دانشجویی: ۹۱۲۵۱۱۴

عنوان: حلقه‌ی توابع پیوسته‌ای که در بینهایت صفر می‌شوند و ایدآل‌های مرتبط با آن

استادان راهنما: دکتر فریبرز آذرپناه و دکتر محمدعلی سیاوشی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: ریاضی محض گرایش: توپولوژی

دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر

دانشگاه: شهید چمران اهواز

تعداد صفحات: ۱۰۱

تاریخ فارغ‌التحصیلی: ۱۳۹۴

واژگان کلیدی: $C_K(X)$ ، $C_\infty(X)$ ، z - ایدآل، ایدآل آزاد، ایدآل ثابت، ایدآل ماکسیمال ثابت، فضای ψ - فشرده، فضای σ - فشرده، فضای μ - فشرده، فضای η - فشرده.

چکیده

در این پایان نامه، فضاهایی که در مورد آنها کوچکترین z - ایدآل‌های شامل $C_\infty(X)$ اولند، مشخص می‌کنیم. در اینجا ثابت می‌شود که $C_\infty(X)$ در $C(X)$ یک z - ایدآل است اگر و تنها اگر هر صفر-مجموعه در یک مجموعه σ - فشرده و فشرده‌ی موضعی، فشرده باشد. بعضی از ایدآل‌ها در رابطه با $C_\infty(X)$ معرفی می‌شوند. و مطابق با رابطه‌ی این ایدآل‌ها و $C_\infty(X)$ ، فضاهای توپولوژیکی X مشخص می‌شوند. بعضی از مفاهیم فشردگی برحسب ایدآل‌های در ارتباط با $C_\infty(X)$ بیان می‌شوند و سرانجام نشان می‌دهیم که فضای σ - فشرده بئر است اگر و تنها اگر هر ایدآل شامل $C_\infty(X)$ اساسی باشد.

تقدیم بہ، مہمسر عزیزم
ہمراہ و دوست من تا بہ امروز
کہ دلکرمی من بودند برای حرکت و تلاش
و تقدیم بہ
دو دختر کلم فاطمہ و شہرزاد

خدایا...^۱

به من زیستنی عطا کن که در لحظه مرگ، بر بی‌ثمری لحظه‌ای که برای زیستن گذشته است، حسرت نخورم و مُردنی عطا کن که بر بیهودگیش، سوگوار نباشم. بگذار تا آن را، خود انتخاب کنم، اما آنچنان که تو دوست می‌داری.

تو می‌دانی و همه می‌دانند که شکنجه دیدن بخاطر تو، زندانی کشیدن بخاطر تو و رنج بردن به پای تو تنها لذت بزرگ زندگی من است، از شادی توست که من در دل می‌خندم، از امید رهایی توست که برق امید در چشمان خسته‌ام می‌درخشد و از خوشبختی توست که هوای پاک سعادت را در ریه‌هایم احساس می‌کنم. نمی‌توانم خوب حرف بزنم. نیروی شگفتی را که در زیر کلمات ساده و جمله‌های ضعیف و افتاده، پنهان کرده‌ام دریاب، دریاب.

تو می‌دانی و همه می‌دانند که زندگی از تحمیل لبخندی بر لبان من، از آوردن برق امیدی در نگاه من، از برانگیختن موج شعفی در دل من، عاجز است. تو، چگونه زیستن را به من بیاموز، چگونه مردن را خود خواهم آموخت. به من توفیق تلاش در شکست، صبر در نومیدی، رفتن بی‌همراه، جهاد بی‌سلاح، کار بی‌پاداش، فداکاری در سکوت، دین بی‌دنیا، مذهب بی‌عوام، عظمت بی‌نام، خدمت بی‌نان، ایمان بی‌ریا، خوبی بی‌نمود، گستاخی بی‌خامی، قناعت بی‌غرور، عشق بی‌هوس، تنهایی در انبوه جمعیت، و دوست داشتن بی‌آنکه دوست بداند، روزی کن.

اگر تنها ترین تنها شوم، باز خدا هست

او جانشین همه نداشتن‌هاست...

^۱ مناجاتی از دکتر علی شریعتی.

سپاس‌گزاری... پ

با تشکر از افرادی که در راستای کسب علم و ادب مرا یاری کردند. از اساتید راهنمای خود، جناب آقای دکتر فریبرز آذرپناه و جناب آقای دکتر محمدعلی سیاوشی صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنم که قطعاً بدون راهنمایی‌های ارزنده آنان، این مجموعه به انجام نمی‌رسید. از تمامی اساتید مهربانم که در تمامی طول تحصیل با کمک‌های بی‌شائبه‌ی خود مرا مورد لطف و عنایت قرار داده‌اند صمیمانه سپاس‌گذاری می‌کنم. همچنین در پایان از همسر عزیزم به خاطر محبت‌های بی‌انتهای ایشان کمال تشکر و سپاس‌گذاری را دارم.

هاشم هاشمی مقدم
۱۳۹۴

فهرست مطالب

۱	پیش‌گفتار
۳	۱ مباحث مقدماتی
۳	۱.۱ توپولوژی
۶	۲.۱ زیر فضاهای C - نشانده و C^* - نشانده
۱۰	۳.۱ \approx - پالایه‌ها و \approx - ایدال‌ها
۱۲	۴.۱ فضاهای فشرده و موضعاً فشرده
۱۵	۵.۱ توابع پیوسته باپشتیان فشرده
۱۷	۶.۱ ایدال آزاد و ایدال ثابت
۱۸	۷.۱ ایدال محدب - ایدال مطلقاً محدب - حلقه‌ی جزئاً مرتب
۲۳	۸.۱ فضای فشرده‌ی حقیقی و فضای لیند洛夫
۲۷	۲ ایدال‌های ماکسیمال در حلقه‌ی توابع پیوسته
۲۸	۱.۲ حلقه‌ی توابع پیوسته، صفر - مجموعه
۲۹	۲.۲ ایدال‌های ماکسیمال
۳۲	۳.۲ قضیه‌ی گلفاند - کولموگورف
۳۷	۴.۲ $C_\infty(X)$ ایدالی در $C(X)$
۴۲	۵.۲ $C_\infty(X)$ و ایدال‌های مرتبط با آن در $C(X)$
۴۸	۶.۲ ایدال‌های O_p و O^p
۵۴	۳ ایدال‌های مرتبط با توابع پیوسته‌ای که در بینهایت صفر می‌شوند
۵۵	۱.۳ ایدال‌های دیگر از $C(X)$
۷۵	۲.۳ فضای نرمال - فضای تمام‌نرمال

۷۶	فضای بئر	۳.۳
۸۰	ایدآلهای اساسی	۴.۳
۸۴		واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	
۹۱		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	
۹۸		مراجع	

پیش‌گفتار

یکی از زیباترین پیوندهای جبر و توپولوژی در ساختار $C(X)$ ظاهر می‌شود که متشکل است از تمام توابع پیوسته حقیقی-مقدار روی فضای توپولوژی X . این ساختار، با دو عمل معمولی جمع و ضرب توابع، تشکیل یک حلقه می‌دهد که به حلقه‌ی توابع پیوسته معروف است. در مبحث حلقه‌ی توابع پیوسته، هدف اصلی، بررسی ارتباط خواص توپولوژیکی X و خواص جبری $C(X)$ است. مطالعه‌ی این حلقه، مانند آن دسته از مباحثی که در محل تلاقی دو شاخه از ریاضیات واقع هستند، زیبا و جذاب است.

صفر-مجموعه‌ها که نخستین بار در [۱۰] مطالعه شدند، نه تنها به عنوان پایه‌ی مجموعه‌های بسته‌ی فضاهای کاملاً منظم مطرح بودند بلکه این ابزار توپولوژیکی مبنای پیدایش اشیاء جبری به نام z -ایدال شدند که به تدریج نقش شگفت‌انگیزی در مطالعه $C(X)$ ایفا کردند. در حقیقت اگر بخواهیم در راستای هدف اصلی در مطالعه‌ی $C(X)$ گام برداریم، ناچاریم تا آنجا که امکان دارد مفاهیم جبری را با کمک ابزار توپولوژیکی ویا برخی ویژگی‌های توپولوژیکی را با کمک اشیاء جبری بیان کنیم. به‌ویژه وقتی بتوانیم نوعی از ایدال‌ها را هم به‌صورت جبری وهم به‌صورت توپولوژیکی تعریف کنیم، پل‌های ارتباطی مستحکمی میان X و $C(X)$ بنا می‌شود.

اشتراک ایدال‌های ماکسیمال آزاد و یا اشتراک همه‌ی ایدال‌های آزاد $C(X)$ نیز اشتراکی از ایدال‌های اساسی $C(X)$ است و از این رو، ایدال‌های $C_K(X)$ و $C_\infty(X)$ نیز اشتراک‌هایی از این دست هستند. این ایدال‌ها ابتدا در [۱۲] و [۱۳] معرفی شدند. $C_K(X)$ عبارت

است از اشتراک همه‌ی ایدآل‌های آزاد $C(X)$ و همین‌طور اشتراک همه‌ی ایدآل‌های آزاد $C^*(X)$ و $C_\infty(X)$ برابر با اشتراک همه‌ی ایدآل‌های ماکسیمال در $C^*(X)$ است. در این مراجع، این دو ایدآل به‌طور توپولوژیکی به صورت زیر شناسایی شده‌اند:

$$C_K(X) = \{f \in C(X) : \text{cl}_X(X \setminus z(f)) \text{ فشرده است}\},$$

$$C_\infty(X) = \{f \in C(X) : \text{فشرده است } n \in \mathbb{N} \text{ برای هر } \{x \in X : |f(x)| \geq \frac{1}{n}\}\}.$$

از این تعریف‌ها چنین بر می‌آید که $C_K(X) \subseteq C_\infty(X)$ و $C_K(X)$ هم ایدآلی در $C(X)$ و هم ایدآلی در $C^*(X)$ است، حال آن‌که $C_\infty(X)$ ایدآلی در $C^*(X)$ است و لزوماً ایدآل $C(X)$ نیست. این که چه موقع $C_\infty(X)$ ایدآلی در $C(X)$ هم هست، در [۶] مورد بررسی قرار گرفته است. در واقع، $C_\infty(X)$ یک ایدآل $C(X)$ است اگر و تنها اگر هر زیرمجموعه‌ی موضعیاً فشرده X کراندار باشد، به این معنا که هر $f \in C(X)$ روی آن مجموعه کراندار باشد. در حالت خاص وقتی فضای X گسسته است، $C_K(X)$ برابر با اشتراک ایدآل‌های ماکسیمال آزاد $C(X)$ است. این موضوع در [۱۲] و [۱۳] نشان داده شده و این پرسش را در پی داشته است که آیا این برابری در حالت کلی نیز برقرار است؟ در [۹] ثابت شده است که این برابری به‌ازای فضاهای فشرده‌ی حقیقی درست است و با یک مثال دیده می‌شود که در حالت کلی درست نیست.

زمانی که به این ایدآل‌ها از دیدگاه اشتراک ایدآل‌های اساسی بنگریم، پرسش‌های دیگری نیز مطرح می‌شود. مثلاً چه موقع ایدآل‌های $C_K(X)$ و $C_\infty(X)$ به ترتیب در $C(X)$ و $C^*(X)$ اساسی هستند؟ در [۵] ثابت شده است که اساسی بودن هر کدام از این ایدآل‌ها معادل است با اینکه فضای X تقریباً فشرده باشد، یعنی فضای هاسدورفی که هر زیرمجموعه‌ی ناتهی و باز آن شامل یک مجموعه‌ی باز ناتهی با بستار فشرده است.

فصل ۱

مباحث مقدماتی

مقدمه

در این فصل، هر آنچه که برای فهم بهتر این پایان نامه مورد نیاز است از مفاهیم گرفته تا قضایا و غیره آورده شده است.

۱.۱ توپولوژی

تعریف ۱.۱.۱. فضای توپولوژی X را هاسدروف یا T_2 می‌گوییم، هرگاه برای هر دو نقطه‌ی متمایز $x, y \in X$ ، دو مجموعه‌ی باز و مجزای H و G در X وجود داشته باشند، که $x \in H, x \in G$ به عبارت دیگر، $x \in H, x \in G$ یک فضای هاسدروف است، هرگاه هر دو نقطه‌ی متمایز در آن را بتوان با دو مجموعه‌ی باز مجزا از هم جدا کرد. بدیهی است که هر فضای هاسدروف همواره T_1 است.

تعریف ۲.۱.۱. فضای توپولوژی X را T_1 می‌گوییم، هرگاه به ازای دو نقطه متمایز $x, y \in X$ دو مجموعه باز مانند H و G ، به ترتیب شامل x و y موجود باشد به طوری که $y \notin G$ و $x \notin H$.

تعریف ۳.۱.۱. فضای توپولوژی X را کاملاً منظم می‌نامیم، هرگاه برای هر مجموعه‌ی

بسته‌ی F در X و هر $x \notin F$ تابع پیوسته‌ی $f : X \rightarrow [0, 1]$ وجود داشته باشد، که $f(x) = 1$ و $f(F) = \{0\}$.

در تعریف بالا می‌توان هر تابع حقیقی پیوسته روی X به جای یک تابع پیوسته با برد $[0, 1]$ در نظر گرفت به طوری که $f(F) = \{a\}$ ، $f(x) = \{b\}$ زیرا کافی است تابع $g : X \rightarrow [a, b]$ را با ضابطه‌ی $g(n) = \frac{f(n)-a}{b-a}$ تعریف کنیم. در این صورت به روشنی داریم؛ $g(x) = 1$ ، $g(F) = \{0\}$.

تعریف ۴.۱.۱. دو مجموعه‌ی A و B در فضای توپولوژی X را کاملاً مجزا گوئیم هرگاه تابعی پیوسته مانند $f : X \rightarrow \{0, 1\}$ موجود باشد که $f(A) = \{0\}$ و $f(B) = \{1\}$.

تعریف ۵.۱.۱. فرض کنیم X یک فضای توپولوژی باشد. مجموعه‌ی $A \subseteq X$ را یک G_δ -مجموعه (یا از نوع G_δ) می‌نامیم، هرگاه به صورت اشتراک شمارایی از مجموعه‌های باز باشد، یعنی، $A = \bigcap_{n \in \mathbb{N}} G_n$ که برای هر G_n ، $n \in \mathbb{N}$ یک مجموعه باز X است.

تعریف ۶.۱.۱. فرض کنیم X یک فضای توپولوژی باشد. مجموعه‌ی $A \subseteq X$ را یک F_σ -مجموعه (یا از نوع F_σ) می‌نامیم، هرگاه به صورت اجتماع شمارش‌پذیری از مجموعه‌های بسته باشد، یعنی، $A = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} G_n$ که برای هر G_n ، $n \in \mathbb{N}$ یک مجموعه بسته X است.

تعریف ۷.۱.۱. هرگاه (X, τ) یک فضای توپولوژی باشد، آنگاه $x \in X$ رانقطه‌ی منفرد گوئیم هرگاه $\{x\} \in \tau$.

تعریف ۸.۱.۱. فضای (X, τ) را σ -فشرده می‌نامیم، هرگاه X به صورت اجتماع شمارایی از زیرمجموعه‌های فشرده‌ی X نوشته شود.

تعریف ۹.۱.۱. اشتراک همه‌ی ایدآل‌های ماکسیمال آزاد $C(X)$ را با $I(X)$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۱۰.۱.۱. گردایه‌ی تمام توابع پیوسته روی X که پشتیبان شبه‌فشرده دارند را با $C_\psi(X)$ نمایش می‌دهیم و گردایه‌ی تمام توابع پیوسته روی X که پشتیبان فشرده دارند را با $C_K(X)$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۱۱.۱.۱. وقتی که $C_\psi(X) = I(X)$ ، آنگاه X را یک فضای η -فشرده گوئیم.

تعریف ۱۲.۱.۱. وقتی که $C_K(X) = I(X)$ آنگاه گوئیم X ، یک فضای μ -فشرده است.

تعریف ۱۳.۱.۱. فضای X فضایی ψ -فشرده است، هرگاه هر پشتیبان شبه‌فشرده در X فشرده باشد.

تعریف ۱۴.۱.۱. فضای (X, τ) که در هر نقطه $x \in X$ یک پایه‌ی موضعی شمارا داشته باشد، فضای شمارای نوع اول نامیده می‌شود.

تعریف ۱۵.۱.۱. یک مجموعه را هیچ‌جا چگال گوئیم هرگاه درون بستار آن تهی باشد.

تعریف ۱۶.۱.۱. فضایی که پایه‌ی شمارا داشته باشد، فضای شمارای نوع دوم نامیده می‌شود. به عبارت دیگر، هرگاه توپولوژی فضای X دارای پایه‌ای شمارا باشد، گوئیم X در دومین اصل شمارایی صدق می‌کند.

تعریف ۱۷.۱.۱. حلقه‌ی جابجایی R را منظم گوئیم هرگاه برای هر $a \in R$ عنصری مانند $x \in R$ موجود باشد به طوری که $a = a^2x$.

تعریف ۱۸.۱.۱. به مجموعه‌ی Y در X کراندار گفته می‌شود، هرگاه برای هر $f \in C(X)$ ، $f(Y)$ یک مجموعه‌ی کراندار در \mathbb{R} باشد.

۲.۱ زیر فضاهای C - نشانده و C^* - نشانده

تعریف ۱.۲.۱. فرض کنیم S یک زیر فضای X باشد. S را یک زیر فضای C - نشاندهی^۱ می نامیم هرگاه، هر تابع $C(S)$ قابل توسیع به یک تابع از $C(X)$ باشد. به طور مشابه S را یک C^* - نشاندهی^۲ می نامیم، هرگاه هر تابع $C^*(S)$ قابل توسیع به تابعی از $C^*(X)$ باشد.

تعریف ۲.۲.۱. همسایگی صفر - مجموعه ای: $Z \in Z(X)$ را یک همسایگی صفر - مجموعه ای از $x \in X$ گوئیم هرگاه $x \in \text{int}Z$.

قضیه ۳.۲.۱. دو مجموعه کاملاً مجزا هستند اگر و تنها اگر در دو صفر - مجموعه ای مجزا قرار گیرند.

برهان. فرض کنیم که A و B کاملاً مجزا باشند، بنابراین $f \in C^*(X)$ موجود است که $f(A) = \{1\}, f(B) = \{0\}$ قرار می دهیم؛

$$A^* = \{x \in X : f(x) \geq \frac{2}{3}\} \text{ و } B^* = \{x \in X : f(x) \leq \frac{1}{3}\}$$

واضح است که A^* و B^* دو صفر - مجموعه ای مجزا هستند و داریم، $A \subseteq \text{int}A^* \subseteq A^*$ و $B \subseteq \text{int}B^* \subseteq B^*$. به عکس، فرض کنیم که A و B در صفر مجموعه های مجزای Z_1 و Z_2 قرار دارند. همچنین فرض کنیم که،

$$Z_1 = Z(g_1), Z_2 = Z(g_2), A \subseteq Z_1, B \subseteq Z_2$$

قرار می دهیم $h = \frac{g_1^2}{g_1^2 + g_2^2}$ بدیهی است که $h \in C^*(X)$ و $h(A) = \{0\}, h(B) = \{1\}$.

^۱ C - Embedded
^۲ C^* - Embedded

نتیجه ۴.۲.۱. از قسمت اول قضیه‌ی ۳.۲.۱، نتیجه می‌شود که مجموعه‌های کاملاً مجزا دارای همسایگی‌های صفر-مجموعه‌ای مجزا هستند.

نتیجه ۵.۲.۱. هر دو صفر مجموعه‌ی مجزا، کاملاً مجزا هستند.

قضیه ۶.۲.۱. قضیه‌ی توسیع یوریسون: ^۳ زیر فضای S از فضای X در X ، C^* - نشانده است اگر و تنها اگر هر دو مجموعه‌ی کاملاً مجزا در S ، در X نیز کاملاً مجزا باشند.

برهان. به صفحه‌ی ۱۸ مرجع [۹] مراجعه شود. □

قضیه ۷.۲.۱. یک زیرمجموعه‌ی C^* - نشانده، C - نشانده است اگر و تنها اگر با هر صفر-مجموعه‌ی مجزا با خود، کاملاً مجزا باشد.

برهان. فرض کنیم که زیرمجموعه‌ی S در X ، یک C^* - نشانده باشد. همچنین فرض می‌کنیم که $Z(h)$ صفر-مجموعه‌ای است که با S مجزا باشد و نشان می‌دهیم که $Z(h)$ و S کاملاً مجزا هستند.

تابع $f : S \rightarrow \mathbb{R}$ را با ضابطه‌ی $f(S) = \frac{1}{h(S)}$ تعریف می‌کنیم. چون S و $Z(h)$ مجزا هستند، این تابع پیوسته است. بنا به فرض، $g \in C(X)$ موجود است که $g|_S = f$. تابع gh متعلق به $C(X)$ است و واضح است که $gh(Z(h)) = \{0\}$ و $gh(S) = \{1\}$ ، در نتیجه $Z(h)$ و S کاملاً مجزا هستند.

به عکس، فرض می‌کنیم که S با هر صفر-مجموعه‌ی مجزا با خود کاملاً مجزا است، نشان می‌دهیم که C - نشانده است. گیریم که $f : S \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی پیوسته باشد، واضح است که $\tan^{-1} : \mathbb{R} \rightarrow (-\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{4})$ تابعی در $C^*(\mathbb{R})$ است. در نتیجه \tan^{-1} of تابعی در $C^*(S)$ خواهد بود و طبق فرض دارای توسیعی مانند g در $C^*(X)$ است.

مجموعه‌ی $Z = \{x \in X : |g(x)| \geq \frac{\pi}{4}\}$ ، صفر-مجموعه‌ای در $Z(X)$ است که با X مجزا است. بنابه فرض، S و Z کاملاً مجزا هستند. در نتیجه تابعی پیوسته مانند $h : X \rightarrow [0, 1]$ موجود است که $h(S) = \{1\}$ ، $h(Z) = \{0\}$.

حال نشان می‌دهیم $\text{tano}(gh)$ که تابعی پیوسته است، توسیع f روی X می‌باشد.

$$\square \quad \forall t \in S, \text{tano}(gh)(t) = \tan(g(t).h(t)) = \tan(g(t)) = \tan(\tan^{-1} \circ f(t)) = f(t)$$

نتیجه ۸.۲.۱. اگر (X, d) یک فضای متریک باشد، آنگاه هر مجموعه‌ی بسته‌ی E در آن یک صفر-مجموعه است.

برهان. فرض کنیم (X, d) یک فضای متریک و E زیرمجموعه‌ی بسته‌ی آن باشد. تابع $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ را با ضابطه‌ی $f(x) = d(x, E) = \inf\{d(x, a) : a \in E\}$ در نظر می‌گیریم، به وضوح f پیوسته است؛ یعنی $f \in C(X)$ و بنابراین،

$$x \in Z(f) \Leftrightarrow f(x) = 0 \Leftrightarrow d(x, E) = 0 \Leftrightarrow x \in \bar{E} = E$$

□

نتیجه ۹.۲.۱. هر مجموعه‌ی بسته در یک فضای متریک C^* - نشانده است.

برهان. فرض کنیم که S یک مجموعه‌ی بسته در فضای متریک X ، و مجموعه‌های E و F در S کاملاً مجزا باشند. $cl_S E$ و $cl_S F$ در S بسته اند و بدلیل بسته بودن S ، در X نیز بسته اند. چون E و F کاملاً مجزا هستند بنابراین $cl_S F \cap cl_S E = \emptyset$.

حال چون X یک فضای متریک است، $cl_S E$ و $cl_S F$ دو صفر-مجموعه هستند. بنا به نتیجه‌ی ۵.۲.۱، در X کاملاً مجزا می‌باشند. در نتیجه E و F در X کاملاً مجزا هستند و بنا به قضیه‌ی ۶.۲.۱، اثبات تمام است.

□

نتیجه ۱۰.۲.۱. هر مجموعه‌ی بسته در \mathbb{R} ، C - نشانده است.

برهان. گیریم مجموعه‌ی S در \mathbb{R} بسته باشد. بنا به نتیجه‌ی ۹.۲.۱، مجموعه‌ی S ، C - نشانده است. حال فرض کنیم که Z یک صفر - مجموعه‌ی مجزا با S باشد. بنا به گزاره‌ی ۸.۲.۱، S ، یک صفر - مجموعه است. در نتیجه Z و F دو صفر - مجموعه‌ی مجزا هستند و بنا به نتیجه‌ی ۵.۲.۱، کاملاً مجزا می‌باشند. حال بنا به قضیه‌ی ۷.۲.۱، S در \mathbb{R} ، C - نشانده است. \square

قضیه ۱۱.۲.۱. فرض کنیم که S زیرمجموعه‌ای از فضای توپولوژی X باشد. اگر تابعی مانند $h \in C(X)$ یافت شود که S را همریخت وار به زیرمجموعه‌ای بسته از \mathbb{R} تصویر کند، آنگاه S در X ، C - نشانده خواهد بود.

برهان. قرار می‌دهیم $\theta = (h|_S)^{-1}$ ، واضح است که θ تابعی پوشا از $H = h(S)$ به S است و برای هر $t \in S$ داریم $(\theta \circ H) = t$ حال اگر $f : S \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی پیوسته باشد، آنگاه $(f \circ \theta) \in C(H)$. چون H در \mathbb{R} بسته است بنا به نتیجه‌ی ۱۰.۲.۱، C - نشانده می‌باشد. فرض کنیم که $g \in C(\mathbb{R})$ توسیع $f \circ \theta$ باشد. $g \circ h$ تابعی در $C(X)$ است و $(g \circ h)|_S = f$ زیرا،

$$\forall t \in S, (g \circ h)(t) = g(h(t)) = (f \circ \theta)(h(t)) = f((\theta \circ h)(t)) = f(t)$$

\square

نتیجه ۱۲.۲.۱. هرگاه $E \subseteq X$ و $h \in C(X)$ موجود باشد که تابع h روی E بی‌کران باشد، آنگاه E شامل نسخه‌ای از \mathbb{N} است که آن نسخه در X یک C - نشانده است.

برهان. برای $i \in \mathbb{N}$ ، عنصر $x_1 \in E$ موجود است که $|h(x_1)| \geq 1$ فرض کنیم $r_1 = h(x_1)$ ، باز هم عنصر $x_2 \in E$ وجود دارد که $|h(x_2)| \geq r_1$ ، گیریم $r_2 = h(x_2)$ ، با استقرا فرض کنیم $h(x_n) = r_n$ در این صورت $x_{n+1} \in E$ وجود دارد که $|h(x_{n+1})| > r_n$

قرار می‌دهیم $h(x_{n+1}) = r_{n+1}, \dots$

قرار می‌دهیم $S = \{x_1, x_2, \dots, x_n, \dots\}$ و $S \cap h^{-1}(-\infty, r_2) = \{x_1\}$ و $\{x_1\}$ باز در S و $h^{-1}(-\infty, r_2) \cap S = \{x_2\}$ و X باز در $h^{-1}(-\infty, r_2)$ و \dots

چون \mathbb{N} در \mathbb{R} بسته است و S توسط یکی از عناصر $C(X)$ همریخت وار به \mathbb{N} تصویر

می‌شود، پس S بنا به قضیه ۱۱.۲.۱ یک C - نشانده است. \square

۳.۱ - پالایه‌ها و z - ایدال‌ها

تعریف ۱.۳.۱. یک زیرمجموعه ناتهی از $Z(X)$ مانند \mathcal{F} را یک z - پالایه روی X می‌گوییم، هرگاه شرایط زیر برقرار باشد:

$$(1) \phi \notin \mathcal{F}$$

(۲) اگر Z_1 و Z_2 در \mathcal{F} باشند، آنگاه $Z_1 \cap Z_2$ نیز متعلق به \mathcal{F} باشد.

(۳) اگر $Z \in \mathcal{F}$ و $Z' \in Z(X)$ به طوری که $Z \subseteq Z'$ ، آنگاه $Z' \in \mathcal{F}$.

تعریف ۲.۳.۱. z - پالایه \mathcal{F} را یک z - ابر پالایه روی X می‌نامیم هرگاه بین تمام z - پالایه های X ، ماکسیمال باشد.

قضیه ۳.۳.۱. (۱) فرض کنیم M یک ایدال $C(X)$ باشد. اگر صفر - مجموعه‌ی $Z(f)$ تمام

عناصر $Z[M]$ را قطع کند آنگاه $f \in M$.

(۲) فرض کنیم \mathcal{F} ، یک z - ابر پالایه باشد. اگر صفر - مجموعه‌ی Z_0 تمام عناصر \mathcal{F} را

قطع کند، آنگاه $Z_0 \in \mathcal{F}$.

\square

برهان. به قضیه‌ی (۶ - ۲) مرجع [۹] مراجعه کنید.

تعریف ۴.۳.۱. ایدال سره‌ی I از حلقه‌ی R را ایدال اول می‌گوییم، هرگاه به ازای هر $a, b \in R$ ، اگر $ab \in I$ آنگاه $a \in I$ یا $b \in I$ ، به عبارت دیگر، به ازای هر دو ایدال A و B از R ، اگر $AB \subseteq I$ آنگاه $A \subseteq I$ یا $B \subseteq I$.

تعریف ۵.۳.۱. ایدال I در $C(X)$ را z -ایدال گوئیم هرگاه $Z(f) \in Z[I]$ ایجاب کند که $f \in I$

قضیه‌ی زیر بیان می‌کند که هر z -ایدال شامل یک ایدال اول، خود اول است.

قضیه ۶.۳.۱. برای هر z -ایدال در $C(X)$ گزاره‌های زیر با هم معادلند.

(۱) I اول است.

(۲) I شامل ایدالی اول است.

(۳) اگر f, g متعلق به $C(X)$ باشند و داشته باشیم $fg = 0$ آنگاه $f \in I$ یا $g \in I$.

(۴) برای هر $h \in C(X)$ ، تابع $f \in I$ موجود است به طوری که h روی $Z(f)$ تغییر علامت ندهد (نامنفی و یا نامثبت است).

برهان. (۱) \Leftrightarrow (۲) بدیهی است.

(۲) \Leftrightarrow (۳) اگر P ایدالی اول باشد و $P \subseteq I$ آنگاه $0 \in P$ و در نتیجه $f \in P \subseteq I$

یا $g \in P \subseteq I$ بنابراین $f \in I$ یا $g \in I$.

(۳) \Leftrightarrow (۴) توجه می‌کنیم که برای هر $h \in C(X)$ داریم، $(h+|h|)(h-|h|) = 0$ بنابه (۳)

حداقل یکی از دو تابع $h+|h|$ و $h-|h|$ در I قرار دارد. واضح است که h روی $Z(h+|h|)$ نامثبت و روی $Z(h-|h|)$ نامنفی است.

(۴) \Leftrightarrow (۱) فرض کنیم $fg \in I$. باید نشان دهیم که حداقل یکی از دو تابع f, g در

I قرار دارد. تابع $|f| - |g|$ را در نظر می‌گیریم بنا به (۴)، تابع $h \in I$ موجود است که

$|f| - |g|$ روی $Z(h)$ نامنفی و یا روی آن نامثبت است. اگر $|f| - |g|$ روی $Z(h)$ نامنفی

باشد، آنگاه $\{0\} = g((Z(f) \cap Z(h)))$ در نتیجه $Z(g)$ شامل $Z(f) \cap Z(h)$ است و بنابراین می‌توان نوشت، $Z(h) \cap ((Z(f) \cap Z(h))) \subseteq Z(g)$. اما با توجه به اینکه،

$$Z(f^2g^2 + h^2) = Z(h) \cap (Z(f) \cup Z(g))$$

و چون $f^2g^2 + h^2 \in I$ در نتیجه $Z(g) \in Z[I]$. حال z -ایدآل بودن I ایجاب می‌کند که $g \in I$ در صورتی که $|f| - |g|$ روی $Z(h)$ نامثبت باشد، به روش مشابه داریم، $f \in I$ \square

۴.۱ فضاهای فشرده و موضعاً فشرده

تعریف ۱.۴.۱. فضای توپولوژی X را فشرده می‌گوییم، هرگاه هر پوشش باز X ، دارای یک زیرپوشش متناهی باشد، یا به طور معادل، هرگاه اشتراک هر خانواده از زیرمجموعه‌های بسته X با خاصیت اشتراک متناهی، ناتهی باشد.

قضیه ۲.۴.۱. هر مجموعه‌ی بسته در یک فضای فشرده، فشرده است.

برهان. فضای X را فشرده و $A \subseteq X$ را در X بسته می‌گیریم. پوشش باز C را برای A در نظر می‌گیریم و مجموعه‌ی باز $X \setminus A$ را به این پوشش اضافه می‌کنیم. در این صورت $C \cup \{X \setminus A\}$ یک پوشش باز برای X است؛ در واقع، $X = (X \setminus A) \cup A = (X \setminus A) \cup (\bigcup_{G \in C} G)$. از آنجا که X فشرده است، پس $C \cup \{X \setminus A\}$ دارای یک زیرپوشش متناهی، مثلاً $\{G_1, G_2, \dots, G_n\}$ برای X است؛ یعنی $X = \bigcup_{i=1}^n G_i$. اگر $X \setminus A$ را از این پوشش برداریم (در صورتی که متعلق به این زیر پوشش باشد)، آنگاه مابقی که از عناصر C هستند مجموعه‌ی A را می‌پوشانند؛ یعنی، C دارای یک زیرپوشش متناهی برای A است و بنابراین A فشرده است. \square

قضیه ۳.۴.۱. اگر X و Y دو فضای توپولوژی، $f: X \rightarrow Y$ یک تابع پیوسته و $A \subseteq X$ در X فشرده باشد، آنگاه $f(A)$ نیز در Y فشرده است.

برهان. $\mathcal{C} = \{H_\alpha : \alpha \in S\}$ را یک پوشش باز در Y برای $f(A)$ در نظر می‌گیریم، پس $f(A) \subseteq \bigcup_{\alpha \in S} H_\alpha$. چون f پیوسته است، برای هر $\alpha \in S$ ، $f^{-1}(H_\alpha)$ در X باز است و اگر $x \in A$ ، آنگاه $f(x) \in f(A)$ و در نتیجه $\alpha \in S$ وجود دارد که $f(x) \in H_\alpha$. از این رو $x \in f^{-1}(H_\alpha)$ و بنابراین $A \subseteq \bigcup_{\alpha \in S} f^{-1}(H_\alpha)$ ؛ یعنی، $\{f^{-1}(H_\alpha) : \alpha \in S\}$ یک پوشش باز برای A است. چون A فشرده است، این پوشش دارای یک زیرپوشش متناهی برای A است، مثلاً فرض کنیم $A \subseteq \bigcup_{i=1}^n f^{-1}(H_{\alpha_i})$. اکنون به سادگی نتیجه می‌شود که $f(A) \subseteq \bigcup_{i=1}^n H_{\alpha_i}$ و بنابراین $\{H_{\alpha_i} : i = 1, 2, \dots, n\}$ یک زیرپوشش متناهی از \mathcal{C} برای $f(A)$ می‌باشد؛ یعنی، $f(A)$ فشرده است. \square

گزاره ۴.۴.۱. اگر X فضایی فشرده و $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی پیوسته باشد، آنگاه f کراندار است.

برهان. از آنجا که $f(X) \subseteq \mathbb{R}$ ، می‌توان نوشت $f(X) \subseteq \bigcup_{n \in \mathbb{N}} (-n, n)$. لذا

$$X \subseteq f^{-1}(f(X)) \subseteq f^{-1}\left(\bigcup_{n \in \mathbb{N}} (-n, n)\right) = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} f^{-1}(-n, n)$$

با توجه به پیوستگی تابع f ، خانواده‌ی $\{f^{-1}(-n, n)\}_{n \in \mathbb{N}}$ یک پوشش باز X بوده، از آنجا که X فشرده است، یک زیرپوشش متناهی، مانند $\{f^{-1}(-n, n)\}_{n=1}^k$ دارد. بنابراین

$$X = \bigcup_{n=1}^k f^{-1}(-n, n) = f^{-1}\left(\bigcup_{n=1}^k (-n, n)\right) = f^{-1}(-k, k)$$

و در نتیجه $f(X) \subseteq (-k, k)$ ، پس f کراندار است. \square

تعریف ۵.۴.۱. فضای X را شبه‌فشرده گوئیم هرگاه هر تابع در $C(X)$ ، کراندار باشد. به

عبارت دیگر هرگاه داشته باشیم $C(X) = C^*(X)$

لم ۶.۴.۱. هر فضای فشرده، شبه فشرده است.